Työttömien Keskusjärjestö ry
Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 HELSINKI
p. 044 544 3613 • Y-tunnus 1003909-9
http://www.tvy.fi/ • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta **16.06.2017**

Asia: HE 51/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevasta kokeilusta

Alueelliset työllisyyskokeilut ovat yleisesti ottaen kannatettavia, vaikkakin toteuttamisaika on aivan liian lyhyt. Kokeilun kohderyhmä vaatii pitkän polun työllistyäkseen avoimille työmarkkinoille, joten kokeiluilta ei voitane odottaa kovin merkittäviä työllistymistuloksia. Tavoitteet esim. yritystoiminnan käynnistämiseksi ovat turhan korkealla.

Tanskan malli

Hallitusohjelman tavoitteena on mm. selvittää työvoimapalveluiden siirto resursseineen vaikeimmin työllistyvien osalta kuntien vastuulle Tanskan mallin mukaisesti. On kuitenkin huomioitava, että Suomessa mallia ollaan kehittämässä kustannusneutraalisti, kun taas alkuperäisessä Tanskan mallissa käytettävä rahallinen resurssi on merkittävä.

Lisäksi hämmästystä aiheuttaa se, että samaan aikaan hallitus valmistelee maakuntauudistusta, jossa työvoimapalveluja aiotaan maakunnallistaa.

Esitetyllä kokeilulla voidaan saada lisää tietoa vaikeimmin työllistyvien saamasta asiakaspalvelusta ja palveluohjauksesta. Koska kokeilun käynnistäminen kestää, on todennäköistä, että vertailukelpoisia tuloksia saadaan vasta kokeilun loppupuolella. Tämä tulee ottaa huomioon tutkimuksissa.

Jotta kunnissa saataisiin merkittäviä tuloksia asiakkaiden tilanteiden edistämiseksi, Työttömien Keskusjärjestö vaatii edelleen lisää investointeja, jotta kaikki työttömät saavat riittävästi palvelua.

Työelämäkokeilu

Työelämäkokeilua järjestettäisiin kokeilualueilla kaikille niille työttömille, jotka kuuluvat kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain piiriin. Työttömien Keskusjärjestö vastustaa uudistusta työelämäkokeilua periaatteellisista syistä.

Työttömien ohjaaminen ei-palkkasuhteiseen työelämäkokeiluun yrityksiin karenssien uhalla ei ole periaatteellisesti oikein, sillä näin yritys saa maksuttoman työntekijän ja työpanoksen, josta yrittäjä saa taloudellisen hyödyn, eli yksityinen taho hyötyy yleisen kustannuksella.

Lähtökohta on täysin erilainen yleishyödyllisissä yhdistyksissä, kunnissa tai säätiöissä, joissa mahdollinen työstä saatu hyöty kohdentuu yleiseen hyvään.

Esitetty ei-työsuhteinen työelämäkokeilumalli ei myöskään tue hallitusohjelmassa mainittua työn kannustavuuden lisäämistavoitetta. Selkeä heikennys nykyiseen kuntouttavan työtoiminnan malliin on myös se, ettei työelämäkokeiluun osallistuville enää maksettaisi matkakorvausta. Työttömien Keskusjärjestö vaatii, että mikäli työelämäkokeilu toteutuu, niin siihen osallistuville maksetaan matkakorvaus.

Jos lisäksi esityksen mukainen ehto siitä, että työelämäkokeilun järjestäjän ollessa muu työnantaja kuin kunta (esim. järjestö tai säätiö), kunta ei maksaisi kokeilun järjestäjälle korvausta työelämäkokeilun järjestämisestä, toteutuu, tulee se vähentämään entisestään tarjolla olevia työelämävalmennuspaikkoja erityisesti kolmannella sektorilla. Työttömien Keskusjärjestö vaatii, että kuntien on voitava maksaa kokeilun järjestäjille korvausta työelämävalmennuksen järjestämisestä.

Työttömien Keskusjärjestö esittää, että parempi malli olisi kehittää työttömien sosiaaliturvaa siten, että he voivat työskennellä työttömyysetuuden suojaosaa hyödyntäen, niin että heille maksetaan työehtosopimuksen mukaista palkkaa.

Miksei tällaisia malleja kehitetty osana uudistusta? Tarkoitus on kuitenkin saada työttömät avoimille työmarkkinoille avoimiin työpaikkoihin – ei esim. väliaikaiseksi ilmaiseksi työvoimaksi yrityksiin.

Kokeilukulttuuri ja hyvät käytännöt

Hallitus toteuttaa nyt kokeilukulttuuria, josta hyvä esimerkki on aikaisempi työllisyyden kuntakokeilu. Siinä kunnat, te-palvelut ja kolmas sektori tekivät sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Tähän kokeiluun liittyy myös työvoiman palvelukeskus- eli TYP-järjestelmän perustaminen. Työttömien Keskusjärjestö hämmästelee, miksi tämä hyväksi todettu malli pitää nyt lakkauttaa.

Työttömien Keskusjärjestö pitää erityisen tärkeänä, että vastuu asiakasohjauksesta kannetaan kokeilun alusta loppuun, jotteivat työttömät jää tyhjän päälle. Hyvänä apuna tässä toimisi se, että pidettäisiin kiinni siitä osaamisesta, mitä esimerkiksi kunnissa, järjestöissä ja julkisella puolella on pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta.

Helsingissä, kesäkuun 2. päivänä 2017

Työttömien Keskusjärjestö ry:n psta:
Eija Tuohimaa
Työttömien Keskusjärjestö ry:n hallituksen jäsen